Ч. 181 Неділя 15 (27) серпня 1899. Рік IX

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої".

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 в ц. к. Старостствах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.
З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Вісти політичні.

(Цісар в Празі. — Др. Катрайн о ситуациї. — Процес Драйфуса. — Положене в Німеччині).

На вчерашнім засїданю ради міскої повідомив бурмістр др. Подліпни, що Цісар в переїздї на великі маневри приїде дня 30 с. м. до Праги і тут коротко задержить ся. Буде то відповідна нагода для населеня, аби виявити свої вірноподданчі чувства. Заряджено вже що треба, аби хорошо прибрати дворець зелїзничий і місцевости куди буде переїздити Цісар. На праскім двірци повитає Монарха рада міска під проводом бурмістра.

Як доносять з Інсбрука, бувший президент палати послів др. Катрайн, виголосив сими днями на зборах своїх виборцїв довшу бесїду. Жалїв над розладом, який заволодїв парляментом в наслїдок обструкциї і взивав борючі ся сторонництва, особливо Нїмцїв і Чехів, аби порозуміли ся, а католицке сторонництво народне получить ся з тими всїми, котрі готові пошанувати его релїгійні пересьвідченя і стоять непохитно на австрийскім ґрунтї. Бесїдник зазначив дальше, що як Нїмець готовий кождої хвилї станути в обороні прав Нїмцїв і нїмецкої цивілїзациї, о скілько того вимагалиби державні інтереси, але нїколи не піде рука в руку з тими, котрі поборюють католицизм і старають ся підбурити Нїмцїв против австрийскої ідеї. Бесїдник есть рішучим прихильником такого рівноуправненя, котре відповідає культурному, народному і політичному розвиткови. Найважнїйшою задачию правительства уважає промощене дороги до порозуміня, а в тім напрямі може правительство цїлковито числити на підпору католицкого народного сторонництва. Бесїдник надїє ся, що сьвідомим цїли і умним поступованем, як також взаїмними уступками удасть ся получити до спільної дїяльности ті всї умірені елементи, котрим так дуже зависить, аби Австрия процвитала і розвивала ся. Що до §. 14 то бесїдник сказав, що коли рада державна відмавляє управненим жаданям правительства, то обовязком того правительства есть старати ся на иншій дорозї о потреби держави, а таку дорогу предвиджує сама конституция. Хто протестує против §. 14 і домагає ся скликаня парляменту, має також обовязок старати ся о правильну его дїяльність і поборювати обструкцию.

В процесї Драйфуса переслухувано вчера знатоків письма Ґоберта і Бертільона. Ґоберт стояв по сторонї Драйфуса і доказував, що „бордеро" не міг нїхто инший написати лиш Естергази, а Бертільон доказував як раз противно, що Естергази не міг его написати, лише Драйфус. Нудна та розправа тягнула ся цїлий вчерашний день і не скінчила ся, бо конець переслуханя Бертільона відложено до нинї.

Після донесеня з Берлина грозяча в Нїмеччинї криза залагоджена. Именно мали побідити мінїстер Мікель і консерватисти. Мінїстер Мікель відраджував цїсареви нового напряму і радив держати ся дотеперішної системи правлїня. Цїсар мав прихилити ся до рад Мікеля.

Новинки.

Львів дня 26-го серпня 1899.

— Краєва конференция учителїв у Львові розпочала ся — як ми вже згадували — дня 24 с. м. під проводом шкільного радника п. Болеслава Барановского. Конференциї такі відбувають ся що шість лїт, а беруть в них участь директори і директорки шкіл видїлових, інспектори окружні і делеґати, котрих вибирають учителї народних шкіл. Сего року засїданя конференциї відбувають ся в школї ім. Сташица. а перше засїданє припало як-раз в час похорону бл. п. Северина Днїстряньского. Тому-то по торжественних богослуженях в церкви Успеньскій і в латиньскій катедрі радник Барановский, отворивши засїданє, відложив его до 4 години пополудни, щоби участники конференциї могли ґреміяльно пійти на похорон. Пополудни розпочало ся засїданє відчитом дра Твардовского, професора унїверситету, о науцї поглядовій в школї народній. Прелеґент опер свою річ на психольоґічних явищах, і як будь а строго науковий предмет умів подати так приступно а до того так красорічиво, що по відчитї посипали ся рясні оплески. По тім п. Володисл. Моссочи, управитель школи з Кривча коло Борщева, відчитав реферат на тему: „Чи на підставі дотеперішних досьвідів надає ся яке ограничене материялу наукового, а евентуально розширене того материялу, поданого в планах наукових для шкіл одно- і дво-класових". Референт поставив ряд внесень, котрі предсїдатель по черзї піддав під голосоване, а згромаджені ухвалили. Послїдною точкою порядку дневного

2)

ДЛЯ УБИТЯ ЧАСУ.

(З польского. — Гайоти.)

(Дальше).

Дон Хрізостомо спершу дуже був невдоволений з свого перенесеня; але в служб́і морскій треба робити, що прикажуть; впрочім по якімсь часї пересьвідчив ся, що при грошах і охоті можна жити дуже вигідно, навіть на Фернандо-По, особливо, коли привикне ся до місцевих порядків і людий.

Противно — тут було ему лїпше, як в Европі, бо він безперечно перед в цїлім містї без нїякого суперника, устроював для чорних балї, брав сам участь в такий спосіб, що навіть найбільше тверді на свободу обичаїв отвирали очи з зачудованем; мав множество любовних пригод, котрі наповнювали заздростию товаришів, що не могли ему дорівнати, а вже коло десятої години вечером, кожда улиця була для него за вузка, завдяки впливови декого рода напитків, по котрих ужитю чоловік звичайно не любить держати ся простої лїнії.

Ґубернатор глядїв крізь пальцї на то всьо. Братанич, хоч би лиш дальший мінїстра маринарки, то людина, що дивно заслугувала на вирозумілість в очах кождого офіцира маринарки.

І коби не та уперта і погана пропасниця, що обійшла ся з ним так нечемно і строго як з першим лїпшим моряком, то дон Хрізостомо мав би й доси то сильне пересьвідчене, що по Господї він перша особа на Фернандо По!

На жаль его бута розвіяла ся як пух під першим подувом пропасницї, і тепер ще, коли вже небезпечність минула і здоровле повертало, дон Хризостомо — боязливий як кождий Іспанець, коли недуга загляне ему в очи — хоч проклинав доктора і его прикази, на чім сьвіт — держав ся їх точно, а доктор заборонив ему виходити з дому, мучити ся і пити, особливо пити.

Отже сидїв на ґанку від полудня, та гасив спрагу — страх сказати — кокосовим молоком з крихіткою руму і виглядав божого змилованя або розривки.

Але всюди було пусто, глухо і сїро.

Вкінци з одної з бічних уличок вийшла жіноча стать і пустила ся в сторону, де на розї Калле де Сакраменто і площі стояв дім дон Хрізостома.

Була то молода, пятнайцятьлїтна мулятка. Мала на собі звичайний, поганий одяг тутешних женщин: синий кафтаник в рісні збирки, дуже короткий з переду і дуже довгий з заду, припоясаний широким червоним шалем.

Висока, струнка, виглядала помимо того дуже звинно. На голові мала завій, в червоні і білі смуги, а зпід того завою виглядало — правдиве чудо на Фернандо По, котрого женщини на цїлім західнім побережи Африки славні з бридкости — дрібне, делїкатне личко, осяяне парою пречудних, оксамітних очий з мягкими віями, споглядаючих з тою сумовитою принадою, вродженою муляткам. Уста мала також дуже хороші, а оливкова краска еї лиця видавала ся ще яснїйшою при тих причудних очах і довгих кучерях, спадаючих на еї рамена.

Ішла вільним ходом, похитуючи ся, показуючи малі ніжки, втиснені в черевики на високих запятках. В руцї несла томбаковий нашийник, висаджуваний фальшивими камінцями і приглядала ся ему, любуючи ся, та задержувала ся часом, аби вигіднїйше полюбувати ся его красотою.

Еї лице при тій задумі могло послужити маляреви за взорець до представленя на пів дикої, хмарної а рівночасно глубокої поезиї: справдї душа дівчини була занята лиш обчисленем варгости нашийника, а то аби здати собі справу з користи, яку принесла їй еї краса в тій сонній пополудневій порі — бо нашийник був дарований.

Дон Хрізостомо побачивши еї, вхопив ся обома руками за деревляне поруче ґанку, підніс ся з трудом, і перехиляючи свій великаньский карк, покликав дівчину легко захриплим голосом:

— Марґаріта, гей, Марґаріта!

Мулятка задержала ся і піднесла на него свої тужні і полохливі очи.

— Марґаріта — повторив фернандский лев на покутї — ходи сюди! Поговоримо. Гей, рісаґа.

Дівчина рушила раменами, піднесла в гору нашийник і пішла дальше.

Дон Хрізостомо опустив ся знеохочений на полотняний фотель.

— Проклята коза — воркнув — а перед десятьма днями ноги лизала! Змия!

був реферат п. Рибачевского з Янова коло Теребовлї на темат плянів наукових для шкіл 3- і 4-клясових. Дискусию з причини спізненої пори відложено на пятницю. Конференция кінчить свої наради нинї.

— **Вступні іспити до І. кляси і до кляси приготовляючої в коломийскій рускій ґімназиї** будуть відбувати ся в другім терміні в днях 1 і 2 вересня. Зголошувати ся належить в канцеляриї ґімназияльній в днях 30 і 31 серпня і предложити: метрику хрещеня, посьвідчене найдальше перед роком защіпленої віспи або ревакцинациї і сьвідоцтво укінченої IV. взглядно III. кляси народної школи.

— **Вписи до 4-клясової рускої школи ім. Маркіяна Шашкевича у Львові** при ул. Скарбківскій ч. 26, відбувати ся будуть в днях 29, 30 і 31 серпня с. р., кождого дня рано від 9 до 12, а по полудни від 3 до 5 години.

— **Любовний драмат** відограв ся оногди в лїску під Подґуржем коло Кракова. Візвано туда стацию ратункову до двоїх застрілених: 15-лїтної дївчини Альбертини Тінц і лїсничого Адамовича. Дївчина вже не жила, а лїсничий давав лиш слабі познаки житя. Коли приведено его до памяти, зізнав, що обое любили ся, родичі еї не хотїли позволити на супруже, отже она утїкла з ним і передвчера прибули до Кракова та постановили разом умерти. Адамович стрілив два рази до своеї любої дївчини в скрань і в серце. А коли она вже упала без житя, стрілив третий раз собі в скрань. Нема надії удержати его при житю.

— **Львівский злочинець.** Минувшої недїлї вломив ся якийсь злочинець до мешканя зелїзничого урядника у Відни п. Райха і украв вартістні папери і 200 штук старих монет. О тій крадежи повідомила віденьска полїция зараз всї банкирскі контори і ювілерів. То повідомлене мало успіх, бо ще того самого дня зголосив ся на полїцию один з ювілерів та доніс, що від якогось елеґантного пана, котрий заїхав перед его склеп фіякром, купив збірку старих монет. Полїция пересьвідчила ся, що ті монети походили з крадежи у Райха і зачала пильно слїдити за злочинцем. Найдено его в реставрациї „Венеция", як забавляв ся при шампанї з якоюсь дамою. Візвано его, аби пішов на полїцию. Він послухав візваня, а переслуханий подав, що називае ся Адольф Томаньский. Полїция сконстатувала, що злочинець мешкав у Відни під прибраним назвищем, бо називае ся властиво Александер Віктор Міхель, мае 22 лїт і походить зі Львова, де уродив ся. Дальше дійшла полїция, що Міхель минувшого року в жовтни був покликаний до Львова до войскової служби і при кінци мая с. р. обікрав войскову касу і утїк. Якийсь час мешкав під фальшивим назвищем в Баденї, Медлїнзї і Фесляв, а минувшої суботи прибув до Відня. Міхель то налоговий злочинець. У Львові був вже два рази караний за крадїж, а крім того ставав перед судом обжалований о спроневірене і фальшиве мельдоване. Він перечить, немов би допустив ся крадежи у Райха і каже, що за гроші украдені з войскової каси у Львові, грав на перегонах та виграв кількасот зр., а ті старі монети найшов на улици Злочинця відставлять до ґарнїзонового суду у Львові.

— **Огнї.** Вчера перед полуднем вибух в Перемишлянах великий огонь. В ратунку брало участь войско. — В Волкові під Перемишлянами погоріло минувшої середи 4 загороди. З будинків лишили ся хиба згарища. Дерева, що окружали будинки, спалені до половини.

— **Два удари грому.** В Березцї коло Бірчи дня 17-го с. м. в ночи около години $10^1/_2$ була страшна злива з громами, а підчас неї ударив грім в одну хату, котра і запалила ся. Людям не стало ся нїчого і повтїкали, а кури і ялівка згоріли. Над раном ще хата догаряла, а грім другий раз у ню вдарив. Злива була така сильна, що оборіг два кроки від горючої хати не заняв ся.

— **Помер** о. Матей Дмоховский, сьвященик ювілат, вислужений декан белский, парох в Осердові, в Глинянах у своїх свояків дня 23 с. м. в 91-ім роцї житя.

Господарство, промисл, торговля, гиґієна і вихованє.

Ради господарскі.

— Капітал в господарстві зміняе ся дуже, переходить з одного в другий а головно бувае двоякий: 1) Капітал ґрунтовий; — 2) капітал руховий (не оборотовий, бо оборотовий капітал есть лиш частию капіталу рухового, котрий служить до удержаня в руху цїлого господарства). Капітал ґрунтовий не дасть ся рушити, двигнути, називае ся длятого недвижимим; він есть зложений в земли. Той капітал дістае ся господареви або в спадщинї, або дарунком, або через заміну за инший капітал (купно) або через право до уживаня (наем, аренда, посесия). Той хто мае капітал ґрунтовий, називае ся ґрунтовим посїдачем або поміщиком; хто лиш наймае, називае ся арендарем. Хто мае ґрунт, мусить его часто поправляти (копати рови і спускати воду, дренувати і т. п.) а в ту поправу треба також вложити капітал. Отже з капіталом ґрунтовим держить ся разом і капітал мелїорацийний. Так само стоять на ґрунтї і будинки, а на ті також треба видати капітал; отже до капіталу ґрунтового треба зачислити і капітал будинковий. Наконець може на ґрунтї спочивати якесь право, котре або господареви дае якусь користь (н. пр. право до пасовиска, право до побираня дерева з лїса, право польованя, право ловленя риб і т. п.), або накладае на господаря обовязок (сплата, податок і т. п.). Все то разом складае ся на капітал ґрунтовий. Длятого зібравши все разом можемо сказати: І. Капітал ґрунтовий творять: 1) Кавалки ґрунту: Поля, сїножата, почва на тих ґрунтах, положене, підсоне (клїмат); есть то каппітал земельний. — 2) Мелїорациї: Наводнюване і відводнюване, греблї і гати, дрени, рови, скопи і насипи і т. п. (капітал мелїорацийний). — 3) Будівлї (будинки): Хата, будинки господарскі, обійстє, огорожа, стежки, перелази, суголовки, дороги, переїзди, мости, керницї, брами і ворота, окопи, брук і т. п. — 4) Нерічеві части ґрунту: а) право: до пасовиска, до перевозу або переїзду, до польованя, до дерева в лїсї, до риболовства, до якоїсь оплати, до користаня з громадского майна і т. д. — б) обовязки: незмінні оплати грошеві або натуралїями, сервітути; — змінні оплати: податок ґрунтовий, домово-клясовий, доходовий, чиншевий, асекурация.

— Як запрягати і як ладувати на віз? Головний, найбільший тягар треба класти на возї з переду, на санех з заду. Се розуміе ся тогди, коли на віз набирае ся предмети всїлякої ваги. Впрочім коли можна тягар розкладае ся рівномірно на цїлім возї; однакож не

Позїхнув і сплеснув в долонї.

З середини дому вибіг муринок, обвинений від пояса до пят ярким полотном. Станув перед своїм паном, зложив навхрест руки на темних нагих грудях і ждав.

Дон Хрізостомо дивив ся хвильку на него, пригадуючи собі мабуть, чого его кликав.

— Мануель.

— Si, Senor.

— Ти паршива худоба!

— Si, Senor.

Тут хлопець моргнув оком і легко порушив головою, відганяючи влїзливу муху; бо не сьмів розложити рук.

— Чого кривиш твою погану пику? Чи не знаеш, що й без того ти бридший як малпа?

— Si, Senor.

— Забирай ся до чорта, здохлий псе!

— Si, Senor.

Хлопець щез за дверми як витягнена марионетка.

— Стій! — крикнув за ним дон Хрізостомо.

Мурин появив ся в миг ока в тій самій поставі. Могло здавати ся, що цїлком не рушав ся з місця.

— Слухай, ти смердяча рибо — говорив ему его пан. — Бачу, що в часї моеї недуги ти розлїнивів як тучений віл. Ростуть тобі роги. Треба їх притерти! Возьми менї сейчас серп і рушай жати траву перед домом. Чуеш, малпо?

Сим разом хлопець не відповів звичайним Si, Senor. Стояв неподвижно, его лице немов закаменїло, лиш чорні очи блисли полуминию. То був малий Акраець, а Акрайцї дуже горді. Жати траву на улици уважае ся тут великим пониженем; то добре для Бубіса[1]), коли его возьмуть до арешту за яку галабурду, але вже Курман встидае ся еї, а щож допервa Акраець, син Золотого побережа!

Дон Хрізостомо знав то дуже добре і жадав лиш на опір хлопця, аби его змішати з болотом.

На цїлім острові нїхто так не умів клясти як братанич міністра маринарки. Коли вичерпав цїлий словар корабельних лайок, котрий як звістно обширнійший від словаря францускої Академії наук, попадав в одушевлене і творив такі неімовірні композициї обидних слів, що аж сам їм дивував ся.

Однако нинї ослаблене не дозволило ему довго вправляти ся. Отже обмежив ся лиш на якихсь двайцятьох популярних призвищах, а з своїх власних видумок заявив нещастному Мануелеви, що коли здержуе ся, аби ему не вибити всїх зубів, котрі впрочім не знати чому називае він зубами, скоро властиво то відпадки гнилих костий бубіского пса, то робить се лише тому, що волїв би уткнути руку в найпоганїйший сьмітник, як діткнути ся его смердячої морди; відтак поновив свій приказ, даючи ему великодушно до вибору, або сейчас его виповнити, або пятьдесять різок, всипаних рівнож без страти часу при помочи моряків.

Хлопець не надумував ся довго. Честь була для него дорога, але шкіра ще дорожша.

Та коротка розмова, хоч дуже покріпляюча не на довго розірвала дон Хрізостома. Читане було одним з тих спокійних занять, якими дозволено ему скорочувати собі час, але сам вид книжки побуджував того хороброго молодця до судорожного позїханя, отже о тім не могло бути бесїди.

Поміж двома стовпами ґанку, була розпята великаньска павутина, помаранчевої краски, більше менше так сильна, як деякі бавовняні вироби, які Европейцї спроваджують для муринів, а посеред неї колисав ся жовтозелений павук величини дитинячого пястука. Дон Хрізостомо почав ему приглядати ся з незвичайною увагою; почислив, кілько мав ніг в правої сторони свого надутого, обридливого туловища, повторив той досьвід з лївою стороною і пересьвідчив ся, що обі скількости були однакові, що дон Хрізостомо уважав за якийсь род відкритя.

Довершивши того, переніс свої поміченя на Мануеля, котрий присївши на земли перед ґанком, жав серпом увядаючі від жару буряни, заохотив его в свій спосіб до пильности і знов післав утомлений погляд в иншу сторону.

— Драби! — воркнув, згадавши на своїх приятелїв — нї один не загляне. Знають, що нинї не можу з ними упити ся! Підлі галапаси!

Ледве то вимовив, показав ся на горішнім кінци улицї де ля Маріна якийсь великий предмет, що з трудом і тяжко посував ся наперед.

Той предмет мав, як здавало ся, чотири грубі білі ноги і білий, широкий кадовб, перед котрим миготїла темна, довга точка, що всьо разом в брудно-молочній перспективі могло робити вражінe білого слоня, веденого чорним погоничем. На кождий случай було би то незвичайне явище на Фернандо-По.

Однако в міру того як предмет наближав ся тратив ту незвичайну подібність, прибираючи чим раз виразнїйший вид гамака з полотняним дашком, котрий несли чотири мурини в білих сорочках і штанах.

Був то дійстно ґубернаторский гамак, перед котрим ішов полїциянт.

Его екселенция дон Ельвіро Серра де Ґомес і Молїна вибрав ся в гостї до реконвалесцента, а хоч віддалене, яке его дїлило від цїли подорожи, не виносило більше як триста кроків, то представитель королївскої власти на острові, був уважав обидою своеї поваги, колиб показав ся пішки і без полїциянтів на улицях Санта Ізабелї. З заду бо за гамаком ішов другий сторож публичного ладу і певне ішло би їх більше, коли би ті два не сторили цїлої полїцийної сили на Фернандо По.

[1]) Бубіси, мешканцї острова Фернандо По. То одна з найнужденнїйших і найбільше упослїджених муриньских рас.

треба нїколи задної части перетяжувати. Конї треба запрягати коротко; але скоро віз має низькі колеса, то не можна за коротко запрягати. Так само було би зле, як би запрягало ся коротко і висше понадто місце, де тягар спочиває. В сїм случаю тягнуло би ся тягар з гори в долину, через що збільшило би ся тертє колїс об оси і землю. Чим близше сила, що тягне, до тягару, котрий тягне, тим лїпше дасть ся она використати, але тогди посторонки ідуть зовсїм поземо. При тім же треба мати на увазї висоту колїс і зьвірят, що тягнуть. Коли зьвіря високе, а колеса низькі, то посторонки від шлиїв ідуть з гори на долину, або кінь н. пр. тягне віз не лиш наперед, але й трохи в гору, через що значна часть сили коня марнує ся іменно тогди, коли то на рівній твердій дорозї. Коли же ґрунт під возом нерівний і мягкий, то лїпше, коли посторонки ідуть трохи в долини в гору. Дишель повинен так стояти, щоби був скорше повисше як понизше ліктів у коний. До упряжи лїпше уживати хомутів як шлиїв. Щоби ярмо не стирало волам карків і не ранило его, добре обити его цинковою бляхою.

Всячина господарска.

— Як пізнає ся мясо чи добре. — Воловемясо, коли єсть сьвіже і зовсїм добре, повинно бути червоне, а товщ на нїм тверда (не рідка) і ясної барви сметанкової; товщ жовтава єсть недобра. При купнї мяса не треба вибирати найхудїйше, бо оно малої вартости; але й не треба брати дуже товстого, бо при вареню богато страти і оно необдїльне. Впрочім за товсте мясо єсть і нездорове. Найлїпше брати мясо середної вартости. — Баранина з добре утученого і нестарого барана, повинна бути трохи темнїйша як воловина, в пальцях повинна почувати ся твердавою і неликоватою, а товщ повинна бути біла. Скоро баранина єсть блїдо червона, мягка і ликовата а товщ жовтава, то найлїпше піти до иншого різника. — При купнї свинини і телятини треба особливо на то уважати, щоби мясо було сьвіже, бо кожде біле мясо легко псує ся, а тогди єсть не лиш несмачне, але й нездорове, а навіть небезпечне. Шкіра на сьвіжій, добрій свининї повинна бути тоненька і чиста, під пальцями повинна давати ся почувати ся холодною і елястичною. Само мясо повинно бути блїдо червоної барви, делїкатне і твердаве (не таке, що розлазить ся) товщи на мясї не повинно бути за богато, а сама товщ повинна бути твердава і сметанкової барви. В такий самий спосіб пізнає ся телятину.

— Заплїснїлу бочку очистити можна найлїпше в той спосіб, що насамперед наливає ся до неї трохи студеної сьвіжої води і миє ся добре щіткою, або шурує ся віхтем з соломи, опісля випарює ся єї кипятком а по трох або чотирох днях виполікує ся знов студеною водою. Заплїснїлої бочки не треба нїколи насамперед парити, бо тогди плїснь тим глубше влїзе в розпарене дерево і бочку буде завсїгди чути. Коли бочка єсть заднена, то треба обручі збити, виймити дно і бочку вишурувати а опісля заднити і через шпунт випарити. Коли бочку треба висїркувати, то на дно бочки треба покласти черепок з гранию, на грань покласти кусник сїрки а бочку зверха вкрити яким старим рядном.

— Помаранчевий лїкер. Шість помаранч наколює ся добре тоненькою голкою, вкладає ся до камінного горшка і наливає ся на них $2\frac{1}{2}$ літри доброї горївки, ставить ся на чотири недїлї, щоби натягнула, а відтак заварює ся сироп з 75 дека цукру, додає ся до горївки і фільтрує ся, та зливає ся до фляшок.

— Лїкер з тернівок. Тернівки мочить ся доти у водї, доки аж мясо на них не відмокне і не пустить ся кісток. Тогди кістки добре обчищує ся з мяса, сушить ся і товче ся на дрібний порошок. На пів кільо того порошку дає ся півтора лїтри води і півтора лїтри 90-процентового чистого спіритусу. Мішанина та мусить постояти 14 днїв, а відтак додає ся до неї три чверти кіля цукру. Коли цукор розпустить ся, мішанина фільтрує ся і спускає ся до фляшок.

— Де рій може иноді сїсти. Нїмецка ґазета для пасїчників: „der Bienenvater" розповідає таку подію, котра стала ся в однім нїмецкім селї. З пасїки вилетїв рій і сїв собі високо на яблінцї. Пасїчник вилїз на драбину здоймати рій, але в тій хвили, коли він нахилив ся по коробку, рій зірвав ся і цїлий висипав ся єму на саму зад.... Коли вже цїлий рій насів і звисав як велике грозно, пасїчник зліз поволеньки з драбини, взяв крило, присїв над коробку, шарнув крилом раз позад себе, і цїлий рій був вже в коробцї. Родина пасїчника, що була під той час в городї і все виділа, мало не пукла зі сьміху.

— На щури. Ми вже раз на сїм місци звертали на то увагу, що на щури єсть дуже добре зїле т. зв. Зурка лїкарска (Cynoglossum officinale, собачий язик, воловий язик), подібна до гавязу. Оттже нїмецка ґазета господарска Haus-Hof-Garten потверджує то само і каже: Найлїпшим доказом, що тото зїле єсть дуже добре на щури, може послужити той факт, що коли то зїле розкинено по корабли, де були щури, то они волїли скакати у воду і топити ся як бути там де то зїле чути. Щури, бачите, не можуть знести запаху того зїля. Зурку лїкарску треба сьвіжо назбирати, добре подушити і розкинути всюди там, де знаходять ся щури.

— Ще один спосіб на блохи. Щоби блохи зовсїм вигубити, має бути найлїпше понатирати то місце, де стоїть постіль а відтак і всї шпари попід стїну коло листв нафтою а певно блох не буде.

Вісти господарскі, промислові і торговельні.

— **Цїна збіжа у Львові** дня 25-го серпня: Пшениця 8·25 до 8·50 зр.; жито 5·90 до 6·20; овес 5·80 до 6·—; ячмінь пашний 5·25 до 5·50; ячмінь броварний —·— до —·—; горох до вареня 6·25 до 9·75; вика 4·40 до 4·60; сїмя льняне —·—до—·—; сїмя конопельне —·— до —·—; біб —·— до —·—; бобик 4·40 до 4·60; гречка 7·25 до 7.50; конюшина червона 42·— до 46·—; біла 30·— до 35·—; тимотка —·— до —·—; шведска —·— до —·—; кукурудза стара 5·40 до 5·60; хміль —·— до —·— ріпак 10·25 до 10·50

— **Цїна волів у Львові.** На торзї дня 23 серпня плачено за воли пересїчної живої ваги 400 до 500 кл. по 26 до 29 зр. За корови пересїч. живої ваги 350 до 500 кл. по 22 до 26 зр. За бугаї пересїч. живої ваги 400 до 600 кільо по 25 до 28 зр. — Мясо в різници: передне по — до — кр.; задне по 48 до 52 за кільо.

— **Цїна телят, безрог і овець на заріз:** На торг до Відня привезено дня 24 серпня 3351 штук телят, 1809 штук живих а 895 штук патрошених безрог, 366 штук патрошених овець і 47 ягнят. За патрошені телята плачено по 40 до 60 кр., за живі 35 до 40 кр., за лїпші 42 до 46 кр.; за найлїпші по 48 до 52 кр. — За молоді безроги 38 до 45 кр., за патрошені тяжкі 50 до 55 кр., за підсвинки 46 до 56 кр. За патрошені вівцї 34 до 42 кр. за кільо. Пара ягнят по 4 до 12 зр. — Живі вівцї плачено по 23 до 24, брекові по 19 до 21 кр. за кільо.

— **Цїна продуктів у Відни.** На торг від 19 го до 22-го серпня привезено на торг 390.000 штук яєць і около 3.000 кільо масла. Продаване: Найлїпших 37 до 38 штук, пліхших 39 до 40 штук за 1 зр. Масло найлїпше столове по 1 зр. 20 кр. до 1 зр. 35., масло з села по 1 зр. 10 кр. до 1 зр. 20 кр., звичайне масло торгове по 90 кр. до 1.05 зр.; сьвіжий сир по 24 до 28 кр. за кільо.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Віденъ 26 серпня. Вчера відбула ся тригодинна рада мінїстрів під проводом ґр. Туна. Взяли в нїй участь всї мінїстри з виїмком неприсутних бар. Діпавлї'ого і бар. Каста.

Берлин 26 серпня. Нинї відбуде ся спільне засїданє обох палат прускої Сойму, на котрім президент мінїстрів замкне на приказ цїсаря соймову сесию.

Женева 26 серпня. Анґлїйский сьвященик Кук відвідав оногди за дозволом власти Люкенї'ого в его келїї. Злочинець був занятий лїпленєм коробок. На питанє сьвященика, чи жалує свого злочину, відповів притакуючи.

Опорто 26 серпня. Джума ширить ся в містї дальше. Вчера знов були два случаї. Здерждано рух всїх поїздів і нї з міста нї до міста нїкого не впускають.

В глубинї душі ґубернатор ненавидів того дикого сьвавільника, як називав дон Хрізостома, котрий нераз наганяв єму немало клопотів своїми ґалабурдами, але знав, що послїдний пароход привіз для него лист від стрия міністра і не сумнївав ся, що люблячий братанич відпише єму відворотною почтою, отже добре стане ся, коли буде міг написати, що найвисший достойник острова оказував таку печаливість в часї его недуги.

Ведений тими чувствами пан ґубернатор піддержуваний з пошаною під лікті обома поліциянтами вилїз з гамака під ґанком дон Хрізостома.

Тойже, скоро лиш зміркував, яка честь має его стрітити, уважав відповідним оперти голову о зад фотелю, звісити недбало одну руку, замкнути очи і попасти в глубокий сон.

Коли ґубернатор ненавидів дон Хрізостома, то дон Хрізостомо мав до него з своєї сторони неумолимий гнів, як до чоловіка, котрого зверхну власть мусїв поважати хоч про око, а про котрого говорив, що то старе тїсто, так розлите, що навіть беззуба баба не хотїла би его взяти на паланицю, отже уліплено з него ґубернатора для острова Фернандо По.

Однако в дїйстности, коли би розвинути дальше то цукорниче порівнанє, то не лиш одну паланицю було би ся дало упечи з дон Ельвіра Серра де Ґомас і Молїна, але цїлий ряд книшів — такий був пухкий і округлий.

Низенький, на коротких ніжках, лисий як колїно, лиш з вузеньким півмісяцем сивого волосся повисше товстого карку мав черстве лице з видом того трохи штучного вдоволеня, яким визначують ся на гурт виробльовані портрети популярних у простого люду достойників.

Впрочім крім невинної улуди, якій підлягав, уявляючи собі, що его полїтичне значінє як ґубернатора Фернандо По і других островів має важний хоч для него самого тайний вплив на державні відносини Европи, мав він ще дві слабі сторони. Любив пристрастно грати в білярд і бавив ся в оборонця муринів, однако в такий незручний спосіб, що наражував собі білих а не вдоволяв чорних.

Отже пан ґубернатор вилїз з гамака, розглянув ся довкола, а побачивши схиленого до землї Мануеля, обернув ся до него:

— Добрий хлопчику — сказав вічливо — скажи менї, прошу тебе, як ся має твій пан? Мануель анї не рушив ся. Коли хто привик не відповідати на крик: „малпо", „паршива худобо" і т. ин., то справдї годї дивувати ся, що від разу не може зрозуміти, що має говорити, як его назвуть добрим хлопчиком.

Ґубернатор приступив до него і діткнув его кінцем палички.

— Ти мене певне не чув — спитав знов — питаю ся як має твій пан.

Хлопець зірвав ся, випустив серп і станув як звичайно із схрещеними руками.

— Добре, Senor!

— А, а, тїшу ся! Дуже тїшу ся. А ти що робиш хлопчику? — питав дальше пан ґубернатор, що з правила навязував розмову з своїми чорними підданими. — Як бачу то жнеш траву. Любиш ту роботу? Ти повинен єї любити, мила дитино. Нищити всї буряни, то пожиточна і похвальна річ. Щож?

— Si, Senor, — відповів хлопець, не розуміючи нї слова.

— Добре, красно! — І пан ґубернатор, обтираючи піт з чола, пішов на гору, вдоволений, що так красно умів на кождім кроцї обходити ся з муринами.

Правда его противники говорили, що пан ґубернатор о стілько був „вітцем чорних", о скілько то дало ся робити коштом других або солодкими словами, а коли ішло о его власну кишеню, то умів бути вітчимом. Але де нема клеветників? *(Дальше буде).*

За редакцию відповідає: **Адам Креховецкий.**

З друкарнї В. Ловиньского під зарядом В. І. Вебера — (Телефона число 569).